

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/60/2021
Identifikačné číslo spisu:	8716201452
Dátum vydania rozhodnutia:	14.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8716201452.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ Š. F., nar. XX.XX.XXXX, 2/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom N.. L. XXXX/XX, XXX XX T., obaja právne zastúpení advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpená spoločnosťou Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 15C/12/2016, o zaplatenie 1.669,42 Eur s prísl., o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/21/2020-291 zo dňa 13. októbra 2020, takto

rozhodol:

Senát 5C Najvyššieho súdu Slovenskej republiky p o s t u p u j e v e c na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí druhým) sp. zn. 15C/12/2016-219 zo dňa 21.01.2020 výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom oprávneným spoločne a nerozdielne sumu 1.669,42 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 1.669,42 eur od 11.4.2017 do zaplatenia. Výrokom II. v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Výrokom III. priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V bode 20. odôvodnenia uviedol, že dospel k záveru, že zmluva o splátkovom úvere uzatvorená dňa 09.09.2008 medzi žalobcami a žalovaným nemá obligatórne náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. d) a i) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoSÚ“), a to adresu, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Absencia týchto náležitostí má za následok to, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúčelný a bezpoplatkový. Na základe uvedeného tak žalobcovia mali žalovanému zaplatiť iba poskytnutú výšku úveru, bez úrokov a bez poplatkov. V prípade plnenia žalobcov prevyšujúceho plnenie poskytnuté žalovaným na základe zmluvy o úvere došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu. Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd za to, že žaloba je dôvodná. V rozsahu, v ktorom výška plnenia žalobcov presahovala výšku plnenia žalovaného

zo zmluvy, vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovaný povinný vydať žalobcom, resp. žalobcovia majú nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným. Súd mal za preukázané, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bol žalobcami uplatnený dôvodne, preto zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi v sume 1.669,42 eur. Uvedená suma predstavuje rozdiel medzi plneniami žalobcov poskytnutými žalovanému na základe zmluvy v sume 8.308,20 eur (žalobcovia preukázali predložením výpisom z účtu, ktoré sú obsiahnuté na č. l. 79 - 101, že túto sumu plnili žalovanému) a plnením žalovaného poskytnutým na základe zmluvy žalobcom v sume 6.638,78 eur.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 9Co/21/2020-291 zo dňa 13. októbra 2020 rozhodol tak, že zmenil rozsudok vo vyhovujúcom výroku, t. j. výroku I. a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, t. j. výroku III. tak, že žalobu zamietol a priznal žalovanému voči žalobcom, povinným spoločne a nerozdielne, nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že odvolanie žalovaného je dôvodné, pričom zásadným a rozhodujúcim bolo právne posúdenie toho, či tvrdenie žalobcov o bezúročnosti úveru, tak ako ho vymedzili v žalobe, ktoré malo spočívať v absencii členenia splátky na istinu, úrok a iné poplatky, je relevantné. Podľa odvolacieho súdu z ust. § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ v znení účinnom k 09.09.2008 nevyplýva požiadavka zákonodarcu vo vzťahu k adresátom právnej regulácie na to, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere mala byť splátka úveru rozčlenená na sumu istiny, sumu úroku a sumu poplatku, k takejto požiadavke nemožno dospieť ani jazykovým výkladom zákonného textu ani inou výkladovou metódou. Pre konštrukciu logického výkladu ako zvláštnej výkladovej metódy nie je možné nájsť dôvody, moderná právna metodológia preto s kategóriou logického výkladu nepracuje. /Sobek T., Argumenty teórie práva, Praha, Aleš Čeněk, 2008, str. 43/. Vo vzťahu k argumentu súdu prvej inštancie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá náležitosť podľa ust. § 4 ods. 2 písm. d) ZoSÚ uviedol, že v žalobe nie je tvrdenie žalobcov o absencii náležitosti zmluvy vyžadovanej podľa vyššie uvedeného ustanovenia, ale aj na to, že ide náležitosť u takej zmluvy, u ktorej je poskytnutie úveru spojené s kúpou konkrétneho tovaru alebo služby. Navyiac žalobcovia vo formulári, ktorý podpísali tak ako aj zmluvu, je vyškrtnutý údaj o predávajúcom, úver, ako z jeho druhu vyplýva bol bezúčelový, inej ako logike vecí, výkladu zmluvy a zákona nemôže preto zodpovedať to, že ak nebol žiadny iný subjekt ako subjekt predávajúci tovar, predávajúcim (úverový produkt) mohol byť iba žalovaný, adresa ktorého je v záhlaví zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zreteľne uvedená.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie žalobcovia, ktoré odôvodnili ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom za odklon od praxe dovolacieho súdu identifikovali právne posúdenie a výklad ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. Uvedenú otázku riešil dovolací súd vo veci 4Cdo/122/2019, ktorý v odôvodnení dospel k záveru o potrebe členenia splátok pri výklade ust. § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ s dôrazom na dôsledok neprípustnosti aplikácie smernice 2008/48 na zmluvy uzatvorené počas účinnosti ZoSÚ, nakoľko na tieto zmluvy sa vzťahuje smernica Rady 87/102/EHS a nie smernica 2008/48, ktorá sa vzťahuje len na zmluvy uzatvorené počas účinnosti zákona č. 129/2010 Z. z. Z rozhodnutia dovolateľa vydedukovali, že aj odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom ohľadne rozdielnosti vzťahu smernice 87/102 a smernice 2008/48 k zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. a č. 129/2010 Z. z., aj keď sa tejto problematike odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí vyhol, s odvolacou námietkou žalovaného sa vôbec nevysporiadal a vychádzal len z vlastného chápania zmyslu slov, z ktorých je znenie ust. § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ vytvorené. Dovolateľa si kladú otázku, prečo by nepotrebnosť rozčlenenia splátky vyjadroval zákonodarca takým komplikovaným spôsobom, s potrebou ťažkopádnych výkladových postupov, ako to vyplýva z výkladu ust. § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ, uskutočneného odvolacím súdom, keď postačovalo časť textu upravujúceho rozčlenenie splátky na istinu, úrok a poplatok jednoducho vynechať.

3.1. Dovolateľa uplatnili aj dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ pre prípad, ak by dovolací súd nekonštatoval odklon, pričom naformulovali právnu otázku spôsobom, či z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ, a z jeho jazykového ako aj logického výkladu vyplýva potreba členenia splátok na splátku istiny, úrokov a poplatkov. Dovolateľa poukázali aj na rozsudok 1Cdo/183/2018 zo dňa

25.02.2020, ktorý dospel k opačnému právnomu záveru ako senát 4C v konaní 4Cdo/122/2019 zo dňa 29.04.2019 z čoho usúdili, že tá istá právna otázka je rozhodovaná rozdielne, a teda zakladá prípustnosť dovolania aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Dovolatelia namietali, že im postupom odvolacieho súdu bolo odňaté právo na spravodlivý proces, spočívajúce v absencii riadneho odôvodnenia rozsudkov, ich nepredvídateľnosti a svojvoľnosti, čo malo založiť prípustnosť dovolania aj v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP. Záverom navrhli dovolaciemu súdu, aby zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/21/2020 zo dňa 13.10.2020 a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. K dovolaniu sa vyjadril právny zástupca žalovaného, ktorý k dovolaciemu dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že dovolatelia nevymedzili právnu otázku, ktorá mala byť významná pre rozsudok odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Vo vzťahu k rozhodnutiu 4Cdo/122/2019 zo dňa 29.04.2020 argumentoval, že toto sa mu nepodarilo dohľadať a dovolatelia ani neidentifikovali žiadne iné rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorý by na uznesenie 4Cdo/122/2019 vecne nadväzovalo a zopakovalo jeho závery. Právnu otázku naformulovanú dovolateľmi, považuje žalovaný za príliš všeobecnú. K dovolaciemu dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP uviedol, že tento nemôže existovať popri dovolacom dôvode uplatnenom podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Žalovaný poukázal na existujúcu judikatúru SD EÚ C-42/15, C-331/18, ako aj NS SR aj jeho početné rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/146/2017, 3Cdo/56/2018, 3Cdo/126/2018, 4Cdo/187/2017, 4Cdo/211/2017, 6Cdo/113/2018 v rámci ktorých sa vnútroštátne ako aj európske najvyššie súdne autority vysporiadali a ustálili žiaducu interpretáciu dikcie „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Zdôraznil, že mnohopočetné rozhodnutia najvyššieho súdu na tému „rozpisu splátky“ sa týkajú zákonnej dikcie „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Toto slovné spojenie sa však nenachádzalo len v zákone č. 129/2010 Z. z., ale bolo úplne identické aj v ZoSÚ. Považuje za nezlučiteľné s požiadavkami právnej istoty a bezrozpornosti právneho poriadku, v rámci ktorých musí byť právnomu poriadku vlastná aj zásada, že obsah rovnakých právnych pojmov použitých v právnej norme nemožno vykladať odlišne, ak by sa úplne rovnaký pojmový aparát mal vykladať časovo diferencovane a určité výrazové prostriedky by mali - navyše v rámci jednej a tej istej sektorovej regulácie (zákon č. 258/2001 Z. z. i zákon 129/2010 Z. z. upravujú rovnakú oblasť právnych vzťahov) - nielen rozdielny, dokonca úplne opozitný a vzájomne vylučujúci význam. Uviedol, že otázka „rozpisu splátky“ sa stala témou až za účinnosti zákona č. 129/2010 Z. z. Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom dňa 09.09.2008 o. i. stanovoval povinnosť, aby sa spotrebiteľovi už pred uzavretím zmluvy poskytli údaje o podmienkach úveru. V ust. § 3 ods. 5 bolo normované: „pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa § 4 prostredníctvom ustanoveného formulára. Na požiadanie musí veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi ďalšie doplňujúce informácie.“ Aby sa predišlo nezrovnalostiam pri realizácii takéhoto predzmluvného informovania, zákonodarca ho štandardizoval prostredníctvom formulára a na tento účel vydalo Ministerstvo financií SR vykonávací právny predpis - vyhlášku č. 620/2007 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere s účinnosťou od dňa 01.01.2008. Informácia, ktorá mala byť komunikovaná spotrebiteľovi - v rámci údajov výška, počet a termíny - sa týka výlučne splátky, ktorá má byť platená (bez špecifikácie jej vnútornej skladby). K prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP uviedol, že podanie neobsahuje opis žiadnej konkrétnej procesnej vady, ktorej intenzita by bola spôsobilá výrazného zásahu do práva na spravodlivý proces. Záverom žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalobcov odmietol alebo zamietol v celom rozsahu a aby boli žalobcovia zaviazaní na spoločnú a nerozdielnú náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) pristúpil k skúmaniu splnenia podmienok prípustnosti dovolania.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Jeho účelom je náprava

najzávažnejších procesných pochybení (zmätočných rozhodnutí) a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry.

7. V preskúmvanej veci, ako už bolo uvedené, dovolatelia odôvodnili prípustnosť dovolania ust. § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) ako aj ust. § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd viazaný dovolacím návrhom posúdil dovolanie podľa obsahu a pristúpil k skúmaniu prípustnosti dovolania z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov, jednak nesprávneho právneho posúdenia, ako aj prípadnej existencie vady zmätočnosti.

8. Rozhodujúcou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorej správnosť riešenia namietali aj dovolatelia je, či z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ, a z jeho jazykového ako aj logického výkladu vyplýva potreba členenia splátok na splátku istiny, úrokov a poplatkov. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval odklon od názoru uvedeného v rozhodnutí NS SR 4Cdo/122/2019 z 29.04.2020, ktorý posudzujúc spotrebiteľskú zmluvu uzatvorenú taktiež v ten istý deň ako dovolateľmi uzavretá spotrebiteľská zmluva dňa 09.09.2008 mal za to, že z jazykového a logického výkladu textu zákona č. 258/2001 Z. z. § 4 ods. 2 písm. i) vyplýva potreba členenia splátok na splátku istiny, úroku a poplatkov, bez ozrejmenia dôvodu zmeny právnej úpravy účinnej už od 01.01.2009 a s tým súvisiacej interpretácie právnej normy tak, ako to realizoval odvolací súd.

9. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že k problematike presného vymedzenia vnútornej skladby jednotlivých splátok spotrebiteľského úveru uzatváraného za účinnosti ZoSÚ, existuje skupina rozhodnutí, ktorá dospela k záveru, že eurokonformným výkladom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ, citované ustanovenie neukladá veriteľom povinnosť, aby v zmluvách uzatváraných podľa ZoSÚ, uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok úveru po častiach (istina, úrok a poplatky). Ide o uznesenie NS SR 5Cdo/22/2019 zo dňa 26.11.2020, uznesenie NS SR 7Cdo/112/2019 zo dňa 17.10.2019, rozsudok NS SR 1Cdo/183/2018 zo dňa 25.02.2020.

10. V uznesení 7Cdo/112/2019 zo dňa 17.10.2019 dovolací súd v bode 23. konštatoval, že eurokonformným výkladom ust. § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ, dospel dovolací súd k záveru, že citované ustanovenie neukladá veriteľom povinnosť, aby v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 258/2001 Z. z. (neskôr č. 129/2010 Z. z.) uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok úveru po častiach (istina, úrok a poplatky). Pokiaľ je teda v ustanovení § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ, uvedené „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné uvedené ustanovenie vykladať tak, že len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Závěry z tohto uznesenia boli rešpektované a nasledované v rozsudku 1Cdo/183/2018 zo dňa 25.02.2020 ako aj v uznesení 5Cdo/22/2019 zo dňa 26.11.2020.

11. Dovolatelia argumentovali uznesením 4Cdo/122/2019 zo dňa 29.04.2020, ktorého závery v otázke posúdenia potreby členenia splátky na presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok úveru po častiach (istina, úrok a poplatky) sú presne opačné. V odôvodnení uznesenia v bode 14. dovolací súd konštatoval, že ZoSÚ, prevzal smernicu Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o aproximácii zákonov, ktoré sa týkali spotrebiteľského úveru v znení smernice Rady 90/88/EHS z 22. februára 1990, ktoré boli založené na minimálnej harmonizácii, čo v praxi znamená, že členské štáty si v oblasti ochrany spotrebiteľa mohli zaviesť prísnejšie ustanovenia, čím zabezpečia spotrebiteľom komplexnejšiu ochranu. Z článku 15 tejto smernice vyplýva, že „táto smernica nezamedzuje členským štátom, aby udržiavali a prijímali prísnejšie ustanovenia k ochrane spotrebiteľov konzistentné s ich záväzkami, ktoré vyplývajú zo zmluvy.“ Z dôvodovej správy k zákonu č. 258/2001 Z. z. tiež vyplýva, že jeho prijatím bude zabezpečená požiadavka na zosúladenie nášho práva s právom Európskej únie v oblasti spotrebiteľských úverov, konkrétne smernicou Rady 87/102/EHS, doplniacimi smernicami Rady 90/88/EHS a 98/7/EHS. Základnou požiadavkou týchto smerníc bolo, aby spotrebiteľ dostával primerané informácie o podmienkach úveru, nákladoch na poskytnutý úver a o záväzkoch. Smernica vyžadovala výhradne písomnú formu uzatvorenia zmluvy, určila povinné náležitosti zmluvy týkajúce sa výšky úveru (finančné čiastky vyššie ako 200 ECU a nižšie ako 20 000 ECU). Ďalej stanovila záväzný jednotný matematický

vzorec pre výpočet ročnej percentuálnej úrokovej sadzby a povinnosť uvádzať príklady výpočtu. Zároveň stanovila právo spotrebiteľa na predčasnú úhradu úveru, upravila činnosť fyzických osôb alebo právnických osôb poskytujúcich spotrebiteľský úver a ochranu dlžníka v prípadoch, keď zmluvu ukončí veriteľ. V danom prípade súdy nižších inštancií pri výklade ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. správne vychádzali z jazykového, ako aj logického výkladu tohto ustanovenia, z ktorého jednoznačne vyplýva potreba členenia splátok na splátku istiny, úrokov a poplatkov, s ktorým právnym záverom sa dovolací súd stotožnil.

12. K potrebe členenia splátky na presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok úveru po častiach (istina, úrok a poplatky), dospel dovolací súd v rozsudku 7Cdo/128/2016 zo dňa 29.11.2017, keď v odôvodnení uviedol, že nakoľko úverová zmluva jednotlivé splátky úveru nečlení podľa § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ tak, ako to v predmetnom ustanovení stanovil zákonodarca (splátka je vyjadrená iba jednou sumou 244,53 Eur), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

13. Prejednávací senát po preskúmaní problematiky aplikácie ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 285/2001 Z. z. konštatuje, že je splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP, t. j., že dovolaním namietaná právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolací súd uvádza, že problematika výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l) resp. k) zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola judikátorne ustálená a potvrdená v mnohých rozhodnutiach dovolacieho súdu ako napr. 3Cdo/146/2017 z 22.02.2018, 3Cdo/56/2018 zo dňa 17.04.2018, 4Cdo/211/2017 z 23.04.2018, 5Cdo/132/2017 z 29.10.2018, 7Cdo/98/2018 zo dňa 30.01.2019 a 7Cdo/101/2019. Znenie ust. zákona č. 9 ods. 2 písm. l), resp. neskôr k) zákona č. 129/2010 Z. z. je nasledovné: Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z. z. bolo o. i. zmenené aj ustanovenie týkajúce sa náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vzhľadom na vnútroštátnu ako aj európsku judikatúru a upravené na nasledovné znenie: Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Zákon č. 129/2010 Z. z. transponoval do slovenského právneho poriadku smernicu 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, ktorej článok 10 ods. 2 písm. h) bol podrobený prieskumu ESD, ktorý v rozhodnutí C-42/15 zo dňa 09.11.2016 uviedol, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia (bod 52. rozhodnutia).

15. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. upravovalo, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonom č. 258/2001 Z. z. bola do slovenského právneho poriadku transponovaná Smernica Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú.v. ES L 42, 12.2.1987) v znení smernice Rady 90/88/EHS z 22. februára 1990 (Ú.v. ES L 61, 10.3.1990) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/7/ES zo 16. februára 1998 (Ú.v. ES L 101, 1.4.1998). Smernica 87/102 vychádzala z metódy minimálnej harmonizácie, keďže v čl. 15 umožňovala členským štátom, aby udržiavali a prijímali prísnejšie ustanovenia k ochrane spotrebiteľov. V praxi sa však táto metóda veľmi neosvedčila, keďže väčšina členských štátov sa rozhodla ísť cestou poskytnutia väčšej ochrany spotrebiteľom, kedy v praxi došlo k paradoxnej situácii, že smernica kladúca si za cieľ harmonizáciu

právných poriadkov členských štátov na úseku ochrany spotrebiteľa v konečnom dôsledku cestu k približovaniu a zjednocovaniu právnych úprav členských štátov výrazne skomplikovala nadpracou zákonodarcov jednotlivých členských štátov, ktorý sa rozhodli poskytnúť spotrebiteľom ochranu ďaleko nad rámec požadovaný smernicou. To bol jeden z dôvodov pre novú právnu úpravu spotrebiteľských úverov na úrovni Európskej únie založenú na metóde úplnej harmonizácie. Smernica 87/102 tak bola nahradená smernicou 2008/48 so zdôvodnením, že rozdielna právna úprava v jednotlivých členských štátoch, ktorá je dôsledkom možnosti zaviesť prísnejšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa, vytvára prekážky na vnútornom trhu, a preto je potrebné, aby sa v niekoľkých kľúčových oblastiach ustanovil harmonizovaný rámec Spoločenstva, pričom členské štáty by nemali mať možnosť zachovať alebo zaviesť iné vnútroštátne ustanovenia ako ustanovenia tejto smernice. Tomu zodpovedá aj článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, v zmysle ktorého členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice (Jánošíková, M.: Keď písomne neznamená písomne a iné poučenia z rozsudku Home Credit Slovakia. In: Súkromné právo. 2017, č. 2, str. 72.).

16. Smernicou 90/88/EHS bol do smernice 87/102/EHS k článku 4 ods. 2 upravujúceho pôvodne náležitosti úverovej zmluvy vložený tento pododsek: „písomná zmluva zahŕňa: c) údaje o výške, počte a frekvencii alebo dátumoch platieb, ktoré musí spotrebiteľ zrealizovať s cieľom splácania úveru, ako aj úrokových platieb a iných poplatkov; podľa možnosti sa uvedie aj celková čiastka týchto platieb. Smernica 2008/48/ES v čl. 10 ods. 2 písm. h) upravuje, že zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne upravuje výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

Je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že smernice mali odlišný spôsob transponovania do vnútroštátnych poriadkov jednotlivých členských štátov, boli prijaté v rôznych obdobiach, pričom smernica 2008/48/ES zrušila a nahradila smernicu 87/102/EHS, a teda bola reakciou na predchádzajúcu právnu úpravu, avšak primárny cieľ oboch smerníc bol rovnaký - zabezpečiť ochranu spotrebiteľa na finančnom trhu v segmente poskytovania spotrebiteľských úverov.

Dovolací súd zdôrazňuje, že porovnanie prekladu dotknutého znenia oboch smerníc, ktoré boli v konečnom dôsledku do nášho právneho poriadku transponované dvoma zákonmi s v dotknutej časti identickou textáciou, nemá relevanciu.

17. Z porovnania zákonných ustanovení § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. a § 9 ods. 2 písm. l) resp. k) zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je zrejmé, že ich znenie je identické. Spôsob transponovania smerníc nebol rovnaký a ak sa aj pri prvej smernici umožňoval režim minimálnej transpozície, senát dovolacieho súdu konštatuje, že z textu zákona č. 258/2001 Z. z. § 4 ods. 2 písm. i) nie je možné vyvodiť taký záver, ktorý by požadoval potrebu členenia splátky na presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok úveru po častiach (istina, úrok a poplatky).

18. Dovolací súd zohľadniac tak princíp právnej istoty, ustálenú rozhodovaciu prax k výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. l) resp. k) resp. i) zákona č. 129/2010 Z. z. tak musí konštatovať potrebu aplikácie prijatého právneho záveru vzťahujúceho sa na zákon č. 129/2010 Z. z. a tento aplikovať aj na právnu úpravu predchádzajúcu, teda zákon č. 258/2001 Z. z., a to, že podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 258/2001 Z. z. nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky.

19. Princíp predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje princíp právnej istoty a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne

pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva.

20. So zreteľom na uvedené senát 5C postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR (§ 48 ods. 1 CSP), pričom v tomto uznesení odôvodnil svoj názor odlišný od názoru vyjadreného v uznesení sp. zn. 4Cdo/122/2019 a v rozsudku sp. zn. 7Cdo/128/2016, ako aj potrebu nasledovania aktuálnej rozhodovacej praxe v záujme zabezpečenia právnej istoty ako aj predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.